

SLUŽBENI LIST

KRALJEVSKE BANSKE UPRAVE DRAVSKE BANOVIINE

30. kos.

V LJUBLJANI, dne 8. oktobra 1930.

Letnik I.

VSEBINA :

186. Zakon o državni brambi.

187. Uredba o sestavi zdravniške komisije na podstavi § 173. kazenskega zakonika.

188. Pravilnik o zdravilih in zdravilnih specialitetah.

189. Pravila za polaganje državnega strokovnega izpita uradnikov resora ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

190. Pravilnik zdravstvenega doma v Rogatcu.
Razne objave iz »Službenih novin«.

Zakoni in kraljevske uredbe.

186.

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in volji naroda kralj Jugoslavije,

predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra za vojsko in mornarico in po zaslišanju predsednika našega ministrskega sveta

Zakon o državni brambi.*

Člen 1.

Za zaščito in obrambo države se uporabijo celokupna državna sila in vsa materialna sredstva države in njenih državljanov in to po določbah tega zakona in zakona o ustrojstvu vojske in mornarice.

Člen 2.

Radi popolnega in racionalnega izkoriščanja vseh državnih sil in sredstev se pokrenéjo za časa miru neobhodno potrebne priprave za splošno državno mobilizacijo, da se ista lahko odredi in izvede, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona.

Člen 3.

Splošna državna mobilizacija obsega: mobilizacijo vojaške sile, prometa, financ, industrije, poljedelstva in mobilizacijo delovne sile.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 18. julija 1930., št. 161 — LX/357.

Splošna državna mobilizacija se odreja na predlog ministra za vojsko in mornarico in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta s kraljevim ukazom, izvaja pa se po načrtu in posebnih navodilih, določenih že v mirnem času po določilih tega zakona.

Člen 4.

Za izdelovanje načrta splošne državne mobilizacije in njega izvedbo; za organizacijo cele države in vseh njenih virov in sredstev za zaščito in obrambo države; radi kontrole nad izvrševanjem vseh priravnjalnih del za državno mobilizacijo kakor tudi radi kontrole nad izvrševanjem državne mobilizacije same, se osnavlja »državnobrambni svet«.

Člen 5.

Državnobrambni svet tvorijo kot člani vsi ministri pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta.

V državnobrambni svet vstopa kot član s svetovalnim glasom tudi načelni glavnega generalnega štaba.

Člen 6.

Državnobrambni svet se zbira na poziv predsednika ministrskega sveta, kadarkoli se pokaže potreba.

Na seje državnobrambne sveta se smejo pozivati po potrebi tudi strokovnjaki, da obveščajo svet o posameznih vprašanjih.

Za vsa vprašanja, ki spadajo po določbah tega zakona v pristojnost sveta, dajajo pobudo minister za vojsko in mornarico in tudi ostali člani sveta.

Odlok izdaja predsednik ministrskega sveta in sicer po zaslišanju mnenja članov državnobrambne sveta. Odloki imajo izvršilno moč.

Za izvršenje izdanih ukrepov morajo skrbeti pristojni ministri.

Člen 7.

Državnobrambni svet mora v primeru uporabe člena 1. tega zakona in v smislu člena 6. zakona o ustrojstvu vojske in mornarice staviti vojaški upravi na razpolago vsa potrebna sredstva za vzdrževanje moči in sposobnosti vojaških sil za zaščito in obrambo države.

V tem namenu spada v delokrog in pristojnost državnobrambnega sveta:

1. da določi in izvede načrt za splošno državno mobilizacijo in določi vsakemu ministru vlogo in delo pri pripravi in izvedbi te mobilizacije;

2. da določi in izvede načrt za moralno in fizično vzgojo naroda in mladine za naloge, ki ju čakajo pri brambi države;

3. da določi in izvede načrt za razvoj in spopolnjevanje celokupne prometne mreže v državi (cestne, železniške, vodne, zračne, bŕzojavne, telefonske itd.); za razvoj, spopolnjevanje, izdelavo in nabavo vseh prometnih in prevoznih sredstev in potrebščin, zlasti pa onih, ki so potrebne za državno brambo; za upravo in racionalno izkoriščanje vseh prometnih in prevoznih sredstev v državi in osebja, ki je pri njih zaposleno, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona;

4. da določi načrt financijacije, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, z ozirom na potrebe državne obrambe in gospodarsko-finančni položaj države;

5. da določi in izvede načrt za razvoj industrije v državi, zlasti onih industrijskih panog, ki so potrebne za državno brambo, in za uporabo industrijskih, rudniških in drugih podjetij in naprav v državi, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona;

6. da določi radi pravočasne in redne prehrane vojske in prebivalstva načrt organizacije države za pridelovanje življenskih potrebščin ter njih pobiranje, razdelitev in uporabo, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona;

7. da določi za posamezna dela in službe državne brambe načrt za uporabo tudi vseh onih oseb, ki niso vojaški obvezanci, ali ki niso po določbah zakona o ustrojstvu vojske in mornarice ostale v uporabi v svojih rednih službah, a so še sposobne za gotova dela in službe v zaledju, in to brez ozira na spol;

8. da proučuje in rešuje tudi vsa ostala vprašanja, ki se nanašajo na državno brambo in zahtevajo sodelovanje več ministrov, in na ta način združuje njih delo;

9. da odreja, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, vse potrebne ukrepe za zadostitev potrebam državne brambe; in

10. da pripravi potrebne zakonske načrte in odredbe za spopolnitev obstoječega zakonodajstva, kakor tudi zakonska opolnomočenja, v kolikor niso predvidena v tem zakonu in ki bi se morala izdati, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona.

Člen 8.

Za stavljanje in proučavanje vseh vprašanj, ki spadajo po členu 7. tega zakona v pristojnost državnobrambnega sveta, za izvajanja sklepov sveta in za brigo, da se izdani sklepi v smislu člena 6. tega zakona izvršujejo od pristojnih ministrstev, kakor tudi radi stavljanja in proučavanja vseh ostalih vprašanj, ki se nanašajo na državno brambo, se ustanavlja pri ministrstvu za vojsko in mornarico: »Državnobrambni inšpektorat« kot neposredni organ ministra za vojsko in mornarico.

Sestava državnobrambnega inšpektorata se predpiše z uredbo o formaciji vojske, njegov delokrog pa s posebno kraljevo uredbo.

Člen 9.

Državnobrambni inšpektor je istočasno tudi tajnik državnobrambnega sveta in je kot tak neposredno pod-

rejen predsedniku ministrskega sveta ter prisostvuje sejam sveta, predvidenim v členih 6. in 7. tega zakona.

Državnobrambni inšpektor ima čin generala. Na to mesto se imenuje s kraljevim ukazom na predlog ministra za vojsko in mornarico in po poprejšnjem sporazumu s predsednikom ministrskega sveta.

Člen 10.

Za proučavanje vprašanj, ki se predlagajo v rešitev državnobrambnemu svetu, ima državnobrambni inšpektor na razpolago strokovne predstavnike odgovarjajočih ministrstev, ki jih odreja resorni ministri na zahtevo inšpektorja in po kakovosti predmetov, ki se morajo proučavati. Odrejeni predstavniki vršijo to službo poleg svoje redne službe.

Državnobrambni inšpektorat sme po potrebi vabiti k sodelovanju tudi posamezne strokovnjake, industrijce, iznajditelje in druge osebe iz prebivalstva, kadar mu bodo potrebne, in one se morajo temu vabilu odzvati.

Člen 11.

Pri pripravljanju in izvršitvi splošne državne mobilizacije po načrtu, določenem v smislu člena 3. in t. 1. tega zakona, sodelujejo vsa v tem načrtu predvidena ministrstva, v katerih pristojnost spadajo posli, ki se nanašajo na to mobilizacijo.

Pripravljanje in izvršitev splošne državne mobilizacije se izvajata po posebnih navodilih, ki jih izdeluje v svojem delokrogu vsako iz predvidenih ministrstev tako za delo ministrstva samega, kakor tudi za vse svoje neposredno podrejene organe in ustanove in ona zasebna podjetja v svojem področju, ki so dolžna delati za državno brambo.

Vsi posli za pripravljanje in izvedbo mobilizacije vojaških sil in za vse ostalo, kar je s tem v zvezi, ostanejo v pristojnosti ministrstva za vojsko in mornarico po določbah dotičnih zakonov in uredb.

Člen 12.

Oskrbovanje s posameznimi vrstami potrebščin vršijo, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, ministrstva, ki jih določi po izvidu državnobrambnega sveta predsednik ministrskega sveta iz vrste onih, ki so obstojala v mirnem času ali pa so bila ustanovljena za časa vojne.

Vsako tako ministrstvo, določeno za oskrbovanje, je dolžno, da oskrbuje vsa ostala ministrstva, in le ono je odgovorno za oskrbovanje z določeno mu vrsto potrebščin.

Vsako za oskrbovanje določeno ministrstvo mora imeti svoj »svetovalni komite«, ki ima nalogo, da proučuje in oddaja mnenje v vseh vprašanjih, ki se nanašajo na iznajdbe, proizvodnjo, zbiranje, izvoz, nakup in spravljanje določene mu vrste potrebščin, kakor tudi na njih razdelitev med ostala ministrstva in prebivalstvo.

V te komiteje pridejo predstavniki za oskrbovanje določenega ministrstva, ostalih ministrstev, ki jih bo dotično ministrstvo oskrbovalo, in predstavniki proizvodnikov in trgovcev, določeni od pristojnih zbornic, odnosno glavne zadrŕžne zveze. Predstavnike iz posameznih ministrstev določajo resorni ministri.

Člen 13.

Vsako ministrstvo za oskrbovanje, določeno po člen. 12. tega zakona, zbira in urejuje potrebne statistične podatke ter na osnovi teh podatkov in zahtev ostalih ministrstev predvideva in proračunava:

1. količino potrebščin vseh vrst, ki jih mora zagotoviti in oskrbeti;

2. hrano, surovine, polizdelke, izdelke, inštalacije, delovno silo, kakor tudi vse ostalo, kar je potrebno za kritje zahtevanih potrebščin;

3. koliko in katere potrebščine je mogoče po t. 2. tega člena zakona proizvesti ali najti v državi, koliko in katere potrebščine je treba preskrbeti iz inozemstva ter koliko in katere potrebščine je treba preskrbeti in držati v rezervi v pasivnih krajih;

4. način in sredstva za povečanje proizvodnje v državi, za nabave v državi in inozemstvu, za zbiranje onih potrebščin, kakor tudi za preprečevanje prikrivanja proizvodov in drugih potrebščin;

5. kraj in prostore, kjer naj se nabrane in nakupljene potrebščine shranijo;

6. potrebna prevozna in druga sredstva za proizvodnjo in prevoz v kraj, ki je določen za shrambo, odnosno kraj uporabe;

7. shrambo, razdelitev in kontrolo nad potrebščinami, ki jih preskrbuje; in

8. predvideva tudi vse ostale uravnave, ki se izkažejo potrebnim in koristnim za oskrbovanje vojske in prebivalstva, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona.

Člen 14.

Če nastane pomanjkanje gotovih potrebščin in ni mogoče ustreči vsem povpraševanjem, tedaj zadovoljuje za oskrbovanje določeno ministrstvo prvenstveno potrebe vojske, ostanek pa razporeja sorazmerno na druga ministrstva po njih dejanski potrebi, toda po navodilih državnobrambnega sveta in naziranju svetovalnega komiteja.

Člen 15.

Nakup in uvoz vsakovrstnega materiala iz inozemstva tako za potrebo vojske, kakor tudi za vse ostale bistvene državne potrebe, se smeta, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, osredotočiti samo v enem ministrstvu, ki ga odredi po naziranju državnobrambnega sveta predsednik ministrskega sveta. Ono vrši kontrolo nad celokupnim izvozom in uvozom ter preprečuje izvoz potrebnih in uvoz nepotrebnih predmetov za državno brambo. Za vse nakupe v inozemstvu določeno ministrstvo sme ustanoviti tudi posebne organe, obstoječe iz strokovnjakov zainteresiranih ministrstev ali tudi drugih korporacij, ki bi delali po njegovih navodilih in pod njegovo kontrolo.

Člen 16.

Minister za vojsko in mornarico sme, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, za posamezna dela in službe državne brambe v smislu t. 7. člena 7. tega zakona ter na zahtevo posameznih ministrstev in po mnenju državnobrambnega sveta razen živine in prenosnih sredstev in oseb, predvidenih v zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice, oproščati od poziva v vojaško službo tudi še druge vojaške obvezance, ki so neobhodno potrebni državnim uradom, samoupravnim telesom, poljedelstvu, prometu in industriji, toda pod pogojem, da so te osebe kvalificirane za posamezna specialna dela, da

za te službe in dela ni na razpolago oseb, ki niso vojaški obvezanci, in da te osebe tudi niso neobhodno potrebne vojski.

Gotovim osebam iz vrste teh strokovnjakov, ki niso glavni uradniki, a bodo oproščene od poziva v vojaško službo, se smejo še v mirnem času izročiti v študij in delo posamezna vprašanja, ki so važna za državno brambo. V ista namen se smejo uporabljati poleg prosvetnih ustanov tudi razne druge korporacije in udruženja.

Vse osebe, ki bodo po tem členu zakona oproščene od poziva v vojaško službo in uporabljene po potrebi države za službe in dela državne brambe, se smatrajo v vsakem pogledu, kot da bi bile v vojaški službi, in so podvržene vojaški disciplini. Dokler so zaposlene, imajo pravico do državnih prejemkov, v kolikor jih že ne uživajo, v znesku, ki jim ga določi na predlog ministra za vojsko in mornarico in po mnenju državnobrambnega sveta predsednik ministrskega sveta. Osebe, ki bodo zaposlene pri zasebnih podjetjih, plačuje dotična podjetja.

Člen 17.

Nabiranje, organizacijo, razdelitev in uporabo delovnih moči in prevoznih sredstev, ki niso podvržene vojaški obveznosti, ki pa so op t. 7. člena 7. tega zakona potrebna državni brambi za razna dela in druge službe v zaledju v državi, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, se sme poveriti samo enemu ministrstvu, ki ga odredi po mnenju državnobrambnega sveta predsednik ministrskega sveta. Čas, prebit na teh delih in službah, se ne računa v vojaško službo.

To ministrstvo ima dolžnost:

1. da zbira in urejuje vse podatke o potrebi po delovnih močeh in prenosnih sredstvih vseh kategorij in pri vseh ministrstvih;

2. da vodi evidenco nad kvalificiranimi delovnimi močmi in prenosnimi sredstvi, ki niso podvržene vojaški obveznosti in so na razpolago za potrebe državne brambe;

3. da išče in nabira za državno brambo delovne moči in prenosna sredstva in da jih dodeljuje onim, ki so jim potrebna, ozirajoč se na nujnost posameznih del;

4. da izkorišča delovno moč vojaških obvezancev in vojnih ujetnikov, ki mu jo bo trajno ali začasno stavila na razpolago vojaška uprava za dela v notranjosti države;

5. da regulira vse pogodbe za izvedbo posameznih del za državno brambo in za kontrolo nad njimi; in

6. da predlaga državnobrambnemu svetu plače in nagrade delovnemu osebju. Njih znesek določa po izvidu državnobrambnega sveta predsednik ministrskega sveta, skrbeč, da prejema delovno osebje plačo od države, če za njo dela, ali od zasebnih podjetij, pri katerih bo zaposleno.

Člen 18.

Izvršilni posli pri pripravljanju in izvedbi splošne državne mobilizacije, pri zbiranju in urejevanju vseh statističnih podatkov radi izkoriščanja vseh državnih virov, kakor tudi posli pri zbiranju vseh potrebščin in sredstev za potrebe državne brambe, spadajo deloma v pristojnost vojaških oblastnih komand, deloma pa v pristojnost državnih upravnih oblastí po določbah tega zakona.

Glede vseh teh poslov prejemajo in izvršujejo državne upravne oblasti direktne odredbe in navodila ministrstev, ki morajo sodelovati pri pripravljanju in izvedbi splošne državne mobilizacije v smislu člena 11. tega za-

kona, kakor tudi ministrstev, ki morajo skrbeti za oskrbovanje vojske in prebivalstva v smislu člena 12. tega zakona. Po teh odredbah in navodilih izdelujejo svoja navodila za splošno državno mobilizacijo in izdajajo nadaljna navodila in odredbe tako podrejenim državnim, upravnim in samoupravnim oblastim, kakor tudi posameznim podjetjem svojega ozemlja, vršijo kontrolo nad izvrševanjem odrejenih poslov po izdanih navodilih in odredbah in sploh nad celokupnim njihovim delom glede pripravljavanja in izvedbe splošne državne mobilizacije, toda v mejah svoje pristojnosti.

Kdor tega ne izvrši točno in pravočasno, se kaznuje s kaznijo, določeno v § 43. vojaškega kazenskega zakonika.

Člen 19.

Izvršilni posli pri pripravljanju in izvedbi mobilizacije industrijskih podjetij, določenih po t. 5. člena 7. tega zakona za državno brambo, so osredotočeni v štabih komand armijskih oblasti. V ta namen se bo ustanovil pri vsaki komandi armijske oblasti kot njen svetovalni organ »Industrijski komite« pod predsedstvom poveljnika armijske oblasti. Ta komite tvorijo po en predstavnik ministrstev za trgovino in industrijo, socialno politiko, narodno zdravje in ministrstva za promet in po en predstavnik industrijalcev, trgovcev, obrtnikov in delavcev. Predstavnike ministrstev odredajo dotični ministri iz onih, ki službujejo v dotičnem kraju, ostale pa določajo njihove organizacije na ozemlju dotične armijske oblasti.

Industrijski komite se zbira na poziv svojega predsednika, kadarkoli se pokaže za to potreba.

Predsednik komiteja sme vabiti na seje tudi druge izvedence za razne specialne industrijske panoge, rudniške industrije itd., in ti so dolžni, da se njegovemu pozivu odzovejo.

Natančnejše odredbe o delu in dolžnostih teh komitejev se predpišejo s pravilnikom v smislu členov 11., 13. in 25. tega zakona.

Izvršilni posli pri pripravljanju in izvedbi mobilizacije vseh ostalih industrijskih podjetij, ki ne bodo določena za državno brambo, in kontrola nad njihovim delom, prehajajo v pristojnost ustrežajočega ministrstva, odnosno državne upravne oblasti po čl. 11. in 18. tega zakona.

Člen 20.

Izvršilni posli, ki se nanašajo na prehrano vojske in prebivalstva, so osredotočeni, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, v banovini pri poljedelskem oddelku, pri srezih in občinah.

Teh dolžnost je, da trajno zbira in urejajo statistične podatke v poljedelski stroki ter da na zahtevo in po navodilih ministrstva za oskrbovanje po členu 13. tega zakona in ministrstva za vojsko in mornarico ukrepajo vse potrebne priprave za organizacijo rednega oskrbovanja vojske in prebivalstva.

V ta namen se ustanovijo:

1. Pri vsaki banovini in pri upravi mesta Beograda kot svetovalni organi: »Komite za prehrano«.

Komite za prehrano pri banovini tvorijo pod predsedstvom pomočnika bana: načelnik poljedelskega oddelka banovine, šef odseka za poljedelstvo in živinorejo pri poljedelskem oddelku, dva člana občinskega poljedelskega odbora iz dotičnega kraja, ki ju določi ban, in trije poljedelci in izvoznikarji iz dotičnega kraja, ki jih

določi ban iz vrste onih poljedelcev in izvoznikarjev, ki mu jih predloži glavna zadružna zveza v Beogradu.

Komite za prehrano pri upravi mesta Beograda tvorijo pod predsedstvom pomočnika upravnika mesta Beograda: načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje, dva člana poljedelskega odbora mestne občine Beograd, ki ju določi upravnik mesta Beograda, ki mu jih predloži glavna zadružna zveza kraljevine Jugoslavije v Beogradu.

Predsedniki komitejev za prehrano smejo po potrebi vabiti na seje tudi druge strokovne veščake.

Komiteji za prehrano pri banovinah in upravi mesta Beograda postanejo, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, tudi centralni organ poljedelske organizacije v banovini, odnosno v področju uprave mesta Beograda in upravljajo vse ostale poljedelske organizacije v svojem področju.

2. Pri vsakem srezu se ustanovi: »Okrajni odbor za prehrano«. Ta odbor tvorijo: sreski načelnik, sreski referent za poljedelstvo, dva člana sreskega odbora za poljedelstvo in dva poljedelca ali izvoznikarja iz dotičnega kraja ali sreza, ki ju določi sreski načelnik.

3. V vsaki občini se ustanovi: »Občinski odbor za prehrano«, ki ga tvorijo predsednik občine, dva člana občinskega odbora za poljedelstvo in dva poljedelca ali izvoznikarja iz dotične občine.

Dolžnost sreskih in občinskih odborov za prehrano je:

1. da po prejetih navodilih in odredbah po členu 18. tega zakona predvidevajo in predlagajo vse potrebne ukrepe, da se v njihovem področju, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, vsa zemlja obdelata, ohrani in razvija poljedelsko-živinorejska proizvodnja ter da radi obdelovanja zemlje in spravljavanja pridelkov organizirajo in skrbijo za potrebne delovne moči, živino za delo, nakup orodja, strojev in vsega ostalega, v čemur se bo pojavilo pomanjkanje radi mobilizacije vojske in odhoda ljudi in živine v vojne edinice;

2. da vodijo za časa uporabe člena 1. tega zakona točno statistiko in evidenco o pridelanih pridelkih;

3. da preračunavajo in odobravajo, koliko sme vsaka hiša za časa uporabe člena 1. tega zakona po številu svojih članov od pridelanih pridelkov zase obdržati;

4. da izročijo od pridelanega previška pridelkov po odmeri in navodilih pristojnih vojaških oblasti za potrebe vojske zahtevano hrano v dotičnem roku, vrstah in količinah pod predpisanimi pogoji na določena mesta; in

5. da skrbijo za časa uporabe člena 1. tega zakona za obdelovanje posestev vojaških obvezancev, ki so pod orožjem, in sploh za prehrano civilnega prebivalstva na način, kakor ga bo določil pristojni komite za prehrano.

Predsedniki sreskih in občinskih odborov za prehrano se obračajo radi pomoči za vse manjkajoče potrebščine in sredstva v svojem delokrogu: sreski na svoj pristojni komite za prehrano, občinski pa na pristojni sreski odbor za prehrano.

V vseh komitejih in odborih se sprejemajo za člane osebe: ki niso podvržene vojaški obveznosti, ki so strokovno naobrazene za te posle in ki so znane kot pošteni in vestni državljani.

Člani komitejev in odborov se kaznujejo kot organi navedenih oblasti za netočno in nepravilno vršenje predvidene službe in odredb, ki se nanašajo na državno brambo, s kaznijo, določeno v § 43. vojaškega kazenskega zakonika.

Člen 21.

Da bi celokupna organizacija državne brambe funkcionirala pravilno, ko nastopi potreba uporabe člena 1. tega zakona, se bodo vršila po potrebi in ob primernem času štetja: ljudi, živine, vseh vrst materiala, poslopij, tovarn, rudnikov in vseh ostalih poljedelskih in industrijskih obratov in istotako tudi poskusna splošna ali delna mobilizacija: prometa, industrije, poljedelstva, delovne moči. Stroške podobne mobilizacije nosi država.

Kdor se ne odzove ali se protivi izvedbi štetja ali odredene splošne ali delne mobilizacije, se kaznuje s kaznijo, ki jo predvideva § 44. vojaškega kazenskega zakonika.

Člen 22.

Vsaka za državno brambo koristna iznajdba se mora ponuditi najprej državi v odkup. Oceno iznajdbe vrši in višino odkupnine določa strokovna komisija. Člane strokovne komisije določa predsednik državnobrambnega sveta na predlog državnobrambnega inšpektorja. Sklep o odkupu, odnosno o svobodnem razpolaganju z iznajdbo, izdaja pa zaslišanju državnobrambnega sveta predsednik ministrskega sveta.

Če bi iznajditelj ne pristal na višino odkupnine, sme državnobrambni svet dovoliti ali prepovedati, da se dotična iznajdba objavi ali proda kakšni tuji državi, če je to v interesu državne brambe.

Če iznajditelj pred ponudbo ali pred sklepom glede odkupa ali tudi po odkupu ali po prepovedi objavi načrt svoje iznajdbe, ali jo proda kakšni tuji državi, se kaznuje s kaznijo določeno v § 44 vojaškega kazenskega zakonika. Istotako se kaznuje iznajditelj tudi v primeru, če svojo iznajdbo proda ali odstopi kakšni drugi osebi, našemu ali tujemu državljanu, da jo objavi ali proda kakšni drugi državi.

Člen 23.

Kdor stopi za časa pripravljenosti, mobilizacije ali vojne v katerihkoli zavodih ali podjetjih, državnih in ostalih, ki so določena za državno brambo, v stavko ali pripravlja stavko ali druge nagovarja ali z besedami, pretnjami ali drugače ščuva k stavki, kakor tudi one osebe, ki s sabotažo ali pasivno rezistenco ovirajo pravičen potek poverjene jim službe ali dela, se kaznujejo s kaznijo, določeno v tretjem oddelku § 115. kazenskega zakonika.

Člen 24.

Za postopanje radi kaznivih dejanj, predvidenih v tem zakonu, proti storilcem — civilnim osebam — so pristojna:

1. civilna sodišča, če so bila ona dejanja zagrešena v mirnem času; in
2. vojaška sodišča, ako so bila ona dejanja zagrešena za časa pripravljenosti, mobilizacije in vojne in sicer:
 - a) vojaško sodišče za častnike, če so storilci državni aradniki; in
 - b) divizijska vojaška sodišča za vse ostale storilce, ki niso državni uradniki.

Člen 25.

Natančneje določbe za uporabo in izvrševanje določb tega zakona se predpisujejo z uredbo o državnobrambni inšpekciji in s pravilniki, ki jih morajo izdati

ministri po členu 11. tega zakona v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

Člen 26.

Uredba o državnobrambnem svetu F D št. 2834 z dne 25. januarja 1923. izgubi veljavo z dnem, ko dobi moč ta zakon.

Člen 27.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Priporočamo Našemu ministru za vojsko in mornarico, da ta zakon objavi in skrbi za njegovo izvedbo, vsem Našim ministrom in podrejenim oblastim, da se po njem ravnaajo, vsem in vsakomur pa, da se mu pokoravajo.

Beograd, dne 14. julija 1930., D št. 16.830.

Minister za vojsko in mornarico, častni adjutant Njegovega Veličanstva kralja, armijski general: Stev. S. Hadžić s. r. Videl in pritisnil državni pečat, čuvar državnega pečata, minister pravde dr. M. Srškić s. r.	Aleksander s. r. Predsednik ministrskega sveta, minister za notranje posle, častni adjutant Njegovega Veličanstva kralja, divizijski general Peter Živković s. r.
---	--

Uredbe osrednje vlade.

187.

Na podstavi § 173. kazenskega zakona predpisujem

Uredbo

o sestavi zdravniške komisije.*

§ 1.

Vsak zdravnik, ki je prisiljen pri kaki svoji bolnici zaradi bolezni ali kake anomalije prekiniti nosečnost z namenom, da se ji reši življenje ali da se odstrani neizogibna nevarnost za zdravje, kadar to na nikak drug način ni mogoče (§ 173. kazenskega zakona), mora zahtevati sestavo komisije, ki bolnico pregleda in o svojem izvidu in mnenju sestavi zapisnik.

§ 2.

Komisijo sestavi pristojni najbližji zdravnik v javni službi (državni, banovinski ali občinski), ki je obenem tudi predsednik komisije; drugi član je zdravnik, ki je zahteval sestavo komisije, tretjega člana pa določi, vpoštevaje željo bolnice ali njene rodbine, predsednik po naslednjih načelih:

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 10. maja 1930., štev. 105/XXXIX.

a) ako je zdravnik bolnice (prijavnik) ginekolog, te-
daj imenuje predsednik za tretjega člana komisije zdrav-
nika tiste medicinske stroke, kateri pripada ali kateri je
najbližja bolezen ali anomalija, zaradi katere je indici-
rana umetna prekinitev nosečnosti;

b) ako je zdravnik bolnice specialist stroke, kateri
pripada bolezen ali anomalija noseče žene, tedaj se za
tretjega člana komisije imenuje ginekolog;

c) ako je zdravnik bolnice praktičen zdravnik z občo
prakso, tedaj se imenuje za tretjega člana komisije gi-
nekolog.

§ 3.

V večjih bolnicah in klinikah z več oddelki pridejo
v komisijo razen službenega zdravnika še tudi zdravnik
(šef, primarij ali asistent) ginekološkega oddelka ali,
kjer sta kirurgija in ginekologija v enem oddelku sku-
paj, zdravnik (šef, primarij ali asistent) kirurškega od-
delka in šef oddelka, kamor spada bolezen ali anomalija,
ki indicira prekinitev v nosečnosti.

V bolnicah z dvema oddelkoma tvorijo komisijo šefa
internega in kirurškega oddelka s službenim zdrav-
nikom.

V bolnicah s samo enim oddelkom se vzame za čla-
na komisije ali ginekolog ali specialist za bolezen, na ka-
teri boluje nosečnica, in še eden izmed najstarejših
zdravnikov v kraju. Ako se v kraju ne more sestaviti ta-
ka komisija, potem je treba bolnico poslati v bolnico z
več oddelki ali poklicati potrebne zdravnike.

V malih krajih je postopati po tretjem odstavku
tega člena.

V privatnih sanatorijih je postopek isti, kakor v
bolnicah.

§ 4

Ako službeni pristojni zdravnik vrši specialistično
ali občo prakso, pa je slučajno on tudi zdravnik prijav-
nik bolnice, ne more on biti predsednik komisije. V tem
primeru določi najbližje službeni pristojni zdravnik pred-
sednika komisije.

§ 5

Sestavljeno komisijo skliče predsednik, in sicer po
zahtevi zdravnika bolnice v 4 dneh, v nujnih primerih
pa takoj.

§ 6.

Zdravnik bolnice mora pripraviti anamnezo bolnice
in rezultat vseh eventualnih potrebnih preiskav (seči,
sputuma, krvi, rentgenskih snimkov in dr.).

§ 7

Po pregledu bolnice in posvetovanju članov komi-
sije se sestavi zapisnik, v katerega mora priti dan in
kraj pregleda bolnice, starost bolnice, stalež bolnice, po-
klic, stanovanje in bivališče bolnice.

Potem se sestavi zapisnik v obliki historjata bolezni
z anamnezo in natančnim izvidom, opisom stanja bolezni
ali anomalije, stanjem spolovil (genitalnim statusom) in
diagnozo o času nosečnosti.

V sklepem mnenju se mora po § 173. kazenskega
zakonika navesti in obrazložiti:

a) kake nevarnosti obstoje za zdravje in življenje
nosečnice zaradi bolezni ali anomalije, ako se nosečnost
ne prekine;

b) da se ta nevarnost z nikakim drugim načinom
zdravljenja ne more odvrniti,

Nazadnje: mnenje, v katerem mora biti po § 173.
kazenskega zakona posebej obrazložena nevarnost za
življenje ali neizogibna nevarnost za zdravje zaradi kom-
plikacije nosečnosti s to boleznijo ali anomalijo in dalj-
nega obstoja nosečnosti kakor tudi okolnost, da z nika-
kim drugim načinom zdravljenja ni mogoče odvrniti te
nevarnosti.

§ 8.

Zapisnik se sestavi v dveh izvodih in podpišejo ga
vsi člani komisije. Eden izvod zapisnika ostane tistemu,
ki prekine nosečnost, drugega pa obdrži službeni pristoj-
ni zdravnik za službeni zaupni arhiv.

§ 9.

Ako je komisija soglasnega mnenja, da se mora no-
sečnost prekiniti, se sme to storiti takoj po prijavi služ-
benemu pristojnemu zdravniku.

§ 10.

Ako sklep komisije ni soglasen, se dajo mnenja lo-
čeno v zapisniku in se zapisnik podpiše, nosečnost se
pa ne sme prekiniti.

V takem primeru odloči komisija z večino glasov,
ali in kdaj se nosečnica ponovno komisijsko pregleda
ali se s komisijskim izvidom in mnenjem takoj pošlje v
eno izmed univerzitetnih klinik ali v bolnico z več nego
2 oddelkoma.

§ 11.

Indikacije za prekinitev nosečnosti po § 173. kazen-
skega zakona so samo medicinske, t. j. bolezni in ano-
malije in to po sodobnem stališču medicinske znanosti.

§ 12.

Prijave, delo komisije in zapisnik o delu so služ-
bena tajnost za vse člane komisije, predsednik pa vodi
zapisnik in ima vse to pod ključem, da ne pride v druge
roke, razen ako se uvede sodni postopek.

§ 13.

Delo članov komisije v bolnicah je brezplačno. Delo
v privatni praksi je brezplačno za tiste, ki so po zakonu
o bolnicah siromašni; ostali plačajo vsakemu članu ko-
misije nagrado kakor za konsilij po minimalni zbor-
nični taksi.

§ 14.

V primerih, ki ne dopuščajo odlašanja, kadar no-
sečnici preti neposredna nevarnost ali neizogibna ne-
varnost za zdravje, n. pr. pri eklampsiji, placenta prae-
via i. dr., sme zdravnik prekiniti nosečnost brez pred-
hodne sestave zdravniške komisije, toda pri tem delu
mora poklicati še enega zdravnika, kjer je to mogoče,
ter takoj potem sestaviti skupni zapisnik o delu iz § 7.
te uredbe in ga izročiti službenemu pristojnemu zdrav-
niku zaradi opravičbe postopka.

§ 15.

Ta uredba stopi v veljavo z dnem objave v »Služ-
benih novinah«.

V Beogradu, dne 16. aprila 1930, S. št. 9367.

Minister za socialno politiko
in narodno zdravje
dr. M. Drinković s. r.

Na podstavi §§ 1., 2., 3. in 29. zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili predpisujem

Pravilnik o zdravilih in zdravilnih specialitetah.*

Definicija zdravila.

Čl. 1.

Zdravila so vsa tista sredstva, ki se uporabljajo, da v boleznih v znanstveno ugotovljenih količinah s svojimi kemijskimi, fizikalnimi in biološkimi lastnostmi povoljno delujejo na organizem človeka in živali.

Od tega se izvzemajo mehanična sredstva, obvezilni material, ki ni impregniran, sredstva za hranjenje, katerim se ne pripisuje zdravilni učinek, in kozmetična sredstva, kolikor nimajo primesi močnega učinka.

Vsa ta sredstva tvorijo zdravila: materia medica.

Razdelitev zdravil.

Čl. 2.

Zdravila se delé v naslednje glavne skupine:

- I. droge, sirovine iz rastlinstva in živalstva;
- II. kemijski preparati, proizvodi kemijsko-farmaceutske industrije organske ali neorganske narave;
- III. farmacevtski preparati, ki se izdelujejo iz drog, kemijskih preparatov in živalskih organov ali bakterij in ki se delijo takole:
 - a) enostavni farmacevtski ali galenski preparati;
 - b) organoterapijski, seroterapijski preparati ali preparati iz bakterij ali njihovih produktov;
 - c) zdravila v razni obliki, kamor spadajo tudi zdravilne specialitete.

Zahteve o lastnostih dobrega zdravila.

Čl. 3.

1. Zdravila morajo ustrezati predpisom farmakopeje, oziroma morajo imeti v sebi navedene sestavne dele.
2. Vrednost zdravila mora biti ugotovljena in zafamčena s kemijskimi, farmakognostičnimi, biološkimi ali kliničnimi metodami, v primeru, kjer je to potrebno, tudi z več ali z vsemi omenjenimi metodami obenem.
3. Oprema zdravil mora biti taka, da varuje zdravilo pred vsako pokvaro in gubitkom zdravilne vrednosti. K vsakemu zdravilu se mora priložiti navodilo o njegovi hrabi in eventualne pripombe o znakih izpridenja; kjer je pa potrebno, tudi datum izdelave ali polnitve, kakor tudi rok trajanja stalne vrednosti.

Zdravila močnega ali v nepredpisani količini strupenega delovanja morajo biti označena s posebnim znakom in se morajo hraniti pod posebno pažnjo.

4. Preparat, sestavljen iz znanih zdravil, se ne sme propagirati pod kakim specialnim imenom kot nekaj novega in posebnega, in mora obsegati natančne podatke o svoji sestavi.

5. Zdravilo se ne sme propagirati s pretiranimi pohvalami, ki bi mogle izzvati zmoto.

6. Zdravila močnega delovanja se ne smejo izdajati v svobodni prodaji.

7. Zdravila močnega delovanja se smejo oglašati samo v znanstvenih in strokovnih časopisih.

8. Cena zdravila mora biti v skladu s predpisi lekarniške takse, kakor tudi s tvorniškimi in nabavnimi stroški.

9. Zdravila se ne smejo dajati v promet za nova zdravila in zdravilne specialitete, dokler se ne preizkusijo v zavodih, ki bodo za to določeni, in dokler jih ne odobri minister za socialno politiko in narodno zdravje.

Zdravilne specialitete.

Čl. 4.

Zdravilne specialitete so zdravila, ki so teoretsko ali klinično upravičena in odobrena od strani ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Ti specialni preparati so stalne sestave, znane vsebine, prihajajo v promet zaprti v posebnih omotih in pripravljeni za prodajo tako, da niti lekarnar niti zdravnik ne izpremenita v ničemer sestave, niti njihove količine, služijo pa za zdravljenje ljudi ali živine.

Čl. 5.

Za zdravilne specialitete se priznavajo:

1. preparati, pri katerih se dosega:
 - a) s posebnimi njihovimi sestavinami ali kombinacijo njihovih sestavin ali
 - b) s posebnim načinom njihovega pripravljanja bodisi neposreden dobiček za terapijo glede zdravilnosti, bodisi posreden dobiček v doseganju posebnih zunanjih svojstev, na primer: stalnost, razkrojnost, resorpcija, prikladna oblika, popravljen okus in temu slično;
2. specialno se smejo priznati za specialitete serumi in cepiva, kakor tudi organoterapijski preparati, ki izvirajo iz domačih in tujih državnih zavodov ali privatnih podjetij, ki pa se dajejo v promet v obliki tablet, kopic, ampul in temu slično, ako izpolnjujejo pogoje, določene v zakonu o kontroli zdravil biološkega izvora, z obvezo, da se proizvajalec ravna po vseh predpisih tega zakona kakor tudi določil in pravilnikov, izdanih na njegovi podstavi;
3. kemoterapevtski (etnotropni) preparati za uničevanje škodljivih zajedavcev v živem telesu;
4. umetno pripravljene preparati z vitamini, katerim je vrednost ugotovljena z biološkimi preiskavami.

Čl. 6.

Za zdravilne specialitete se ne smatrajo

1. oficinela zdravila, uvrščena v farmakopeji kraljevine Jugoslavije ali v »Praescriptiones cammerales Jugoslavienses«, kolikor jim je bistveni pogoj terapevtsko delovanje specialitete same; specialitete pa so lahko, ako ustrezajo pogojem člena 5. tega pravilnika;
2. vsi tisti preparati, ki se proizvajajo v raznih farmacevtskih oblikah (tablete, kاپice, ampule itd.), ako se isti preparat daje v promet v materiji za magistralno ekspedicijo;
3. vsi ostali ekstrakti kakor tudi taki, ki so močnega delovanja;

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 5. julija 1930, št. 150/LVI.

4. dijetski preparati, izvzemši preparate, navedene v točki 4. člena 5. tega pravilnika;

5. naravne in umetne rudninske vode in njihove soli v katerikoli obliki ter, kolikor jim niso dodana druga sredstva v toliki meri, da bi imela v zdravilnosti vod in soli pretežni vpliv; potem tudi razne naravne smole, bituminska olja, smoljnata in rudninska blata;

6. preparati za preprečevanje oploditve in za splavljanje plova, ki se tudi drugače ne smejo niti pripravljati, niti uvažati, niti prodajati;

7. preparati, v katerih sestavi se ponavljajo in imitirajo zdravilne specialitete, ki so že odobrene in ki so v prometu v kraljevini;

8. ampule z razkrojili za injekcije, pastile, tablete, kapice, supozitoriji in druge udomačene terapevtske oblike zdravil se ne priznavajo za zdravilne specialitete zaradi svoje oblike same, nego je pri njih oceni mero-dajna njihova vsebina.

Istotako se ne smatrajo za zdravilne specialitete takozvana »domača zdravila«, ki se pripravljajo v posameznih lekarnah za krajevno potrošnjo in za katere proizvajalec izven lekarne ne dela nikake reklame, kakor tudi ne navadni dijetski preparati, ki se ne odlikujejo s posebno vsebino v vitaminih (točka 4. člena 5.).

Čl. 7.

Za zdravilne specialitete nehalo veljati in njihovi proizvajalci, prodajalci ali uvozniki izgubé v zvezi z njimi dosežene pravice:

1. ako oseba, ki je zahtevala dovoljenje za izdelovanje in prodajanje specialitete, ne začne z izdelovanjem odobrene specialitete v roku enega leta, od kar se ji je dostavilo dovoljenje ministra za socialno politiko in narodno zdravje;

2. ako se v vmesnem času identičen preparat vpiše v farmakopejo kraljevine ali v »Praescriptiones cammerales Jugoslavienses«, ali ako se naknadno ugotovi, da ima za to specialiteto kaka druga oseba pravice prvenstva. V obeh primerih se pusti proizvajalcu za likvidacijo rok enega leta;

3. ako oblastvo ugotovi, da se oseba, ki je dobila dovoljenje za izdelovanje specialitete, ni držala pogojev, pod katerimi se je izdalo dovoljenje za to specialiteto, ali kako se naknadno ugotovi, da so nedostaki v zdravilnosti, trajnosti ali v drugih svojstvih tega preparata. Proizvajalec, oziroma zastopnik mora dobiti jamstvo, da je preparat stabilen, in dati obvezo, da v primeru, ako se preparat pokvari, preparat zamenja s svežim in pravilnim.

Proizvajalci serumov, cepiv, organoterapevtskih in ostalih specialitet, katerih uporabnost je fiksirana z rokom, jih morajo zamenjati z novimi po predpisih, ki veljajo za to;

4. ako se proizvajalec sam odreče pravici do svoje specialitete, bodisi izrecno, bodisi molčé s tem, da je v roku enega leta nehal proizvajati svoj preparat in ga dajati v promet v kraljevini,

5. po izteku roka 20 (dvajset) let, računaje to od dne, katerega se je preparat priznal za zdravilno specialiteto, oziroma z iztekom roka, ki je določen z zakonom o zaščiti industrijske svojine (patentom). Ponovno odobrenje se mora zahtevati po predpisih tega pravilnika.

Lekarnarske specialitete odobrava in odobrenje odvzema v prej razloženih primerih ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje.

O specialitetah za veterinarsko uporabo odloča ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje v sporazumu z ministrstvom za poljedelstvo.

V primerih, navedenih pod točko 1., 3., 4. in 5., se sme preskripcija te specialitete uvrstiti, ako se to smatra za primerno, v predpise receptov, ki jih izdaja lekarnarska zbornica z nazivom »Praescriptiones cammerales Jugoslavienses«. Te preparate izdajajo lekarnarji v ročni prodaji ali na zdravniški recept po določilih veljajočih zakonskih predpisov.

Omenjeni preparati se morajo dati v promet z imenom, ki jim pripada po njihovi sestavi ali zdravilnosti; nikakor se ne smejo izdajati v posebnem omotu in v obliki specialitet.

Čl. 8.

Zdravilne specialitete smejo proizvajati samo javne lekarne, kakor tudi za ta namen posebno koncesionirana in protokolirana podjetja: laboratoriji in tvornice.

Ta podjetja morajo biti po predpisu urejena, stati pod upravo odgovornega strokovnjaka magistra ali doktorja farmacije. Te odgovorne osebe v tvornicah in laboratorijih morajo imeti zakonito kvalifikacijo in pravico do samostojnega upravljanja lekarne.

Omenjena podjetja, ki izdelujejo specialitete, so pod zdravstveno-policijskim nadzorstvom.

Proizvajalci serumov, cepiv in organoterapevtskih preparatov morajo izpolnjevati pogoje, določene z zakonom o kontroli zdravil biološkega izvora.

Proizvodnja, prodaja in uvoz serumov, vakcin, diagnostičnih sredstev (tuberkulina, malexina itd.) za veterinarsko uporabo se vrši po določilih predpisov, ki jih je izdalo ali jih izda ministrstvo za poljedelstvo (veterinarski oddelek).

Čl. 9.

Inozemskim podjetjem, ki želijo v našo kraljevino uvažati in dajati v promet svoje zdravilne specialitete, se da odobrenje za to specialiteto in za njen uvoz s pogojem, da ta podjetja imenujejo za svojega zastopnika eno izmed javnih lekarn ali eno izmed drogerij na debelo, ki se ne bavi z izdajanjem drog na drobno, niti jih ne prodaja neposredno potrošnikom, oziroma magistra ali doktorja farmacije, ki morajo biti naši državljani in imeti kvalifikacijo po § 6. zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili.

Zastopniki smejo biti tudi kem. farm. tvornice in laboratoriji.

Izključujejo se od zastopstva sedaj obstoječe drogerije na drobno, kakor tudi poslovalnice z materialnim blagom in trgovine, ki imajo pravico prodajati strupe in ki iz svojih poslovalnic preskrbujejo neposredno potrošnike.

Ti zastopniki morajo v imenu podjetja predhodno zahtevati odobrenje za specialiteto, kakor tudi dovoljenje za nje uvoz in prodajo ter nosijo vso odgovornost za točno izvrševanje določil tega pravilnika, ter odgovarjajo za vsako eventualno nepravilnost, ki bi se dogodila pri poslovanju s temi specialitetami tujega izvora.

Vse tuje specialitete morajo biti poleg označbe podjetja, ki jih proizvaja in daje v promet, opremljene tudi z žigom pooblaščenega zastopnika.

Čl. 10.

Prodaja zdravilnih specialitet se dovoljuje 1. javnim lekarnam;

2. koncesijoniranim in protokoliranim tvornicam in laboratorijem kakor proizvajalcem, oziroma zastopnikom;

3. drogerijam na debelo;

4. magistrom ali doktorjem farmacije kot zastopnikom inozemskih podjetij;

5. lekarniškemu in sanitetnemu skladišču osrednjega urada za zavarovanje delavcev.

Zdravilne specialitete smejo izdajati neposredno po-
trošnikom lekarne iz § 5. zakona o lekarnah in nadzor-
stvo nad prometom z zdravili.

Koncesijonirani laboratoriji in tvornice smejo izda-
jati zdravilne specialitete svoje lastne produkcije in
specialitete, za katere imajo zastopstvo, edino le lekar-
nam, trgovinam zdravil (drogerijam) na debelo kakor
tudi javnim zdravstvenim ustanovam, ki so zato po
zakonu pooblašcene, za lastne potrebe.

Trgovine z zdravili (drogerije) na debelo so po-
oblašcene izdajati specialitete iz svojih poslovalnic jav-
nim lekarnam, bolničnim lekarnam, ročnim lekarnam
zdravstvenih zadrug in lekarnam urada za zavarovanje
delavcev, oziroma centralnemu lekarniškemu in sanitet-
nemu skladišču osrednjega urada za zavarovanje de-
lavcev.

Doktorji farmacije ali magistri farmacije kot zastop-
niki inozemskih podjetij so pooblašcene izdajati javnim
lekarnam, trgovinam (drogerijam) na debelo in javnim
zdravstvenim ustanovam, ki so za to po zakonu poobla-
ščene, za lastne potrebe smo tiste specialitete, za katere
imajo zastopstvo.

Zdravilne specialitete se smejo prodajati samo v
originalnem, ne odprtem omotu ter po ceni, ugotovljeni
z izdanim odobrenjem. Cene specialitetam določa mini-
ster za socialno politiko in narodno zdravje in se ne
morejo izpreminjati brez odobrenja ministrstva za so-
cialno politiko in narodno zdravje.

Cl. 11.

Prepoveduje se proizvajanje, uvoz in prodaja tistih
zdravilnih specialitet, ki niso odobrene s strani ministr-
stva za socialno politiko in narodno zdravje, ali tistih,
za katere se je predhodno izdano odobrenje ministrstva
za socialno politiko in narodno zdravje preklicalo.

Vse tiste osebe, poslovalnice ali ustanove, za katere
se ugotovi, da so se v svojem delu pregrešile zoper
predpise tega člena, se kaznujejo za storjene prekrške s
kaznijo pod § 35. zakona o lekarnah in nadzorstvu nad
prometom z zdravili.

Cl. 12.

Zdravilne specialitete, ki jih je odobrilo ministrstvo
za socialno politiko in narodno zdravje, se smejo redno
oglašati v strokovnih (zdravniških, lekarnarskih, veteri-
narskih ali drogističnih) časopisih in drugih izdajah te
vrste. Oglasi morajo biti stvarni in sestavljeni s pri-
kladnim besedilom.

Kaznujejo se vsaka druga oglašanja, kakor objav-
ljanje zahvalnic, priporočil in sličnih izjav s kinema-
tografi, radiom, reklama po vlakih, izložbah in temu
slično.

Samo v izjemnih primerih sme ministrstvo za so-
cialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju mnenja
stalnega strokovnega sveta za preizkušanje zdravil do-
voljevati v občem interesu oglašanja zdravilnih specia-
litet v dnevnikih ali na drug način, toda s posebej
odobrenim besedilom.

V primerih, v katerih gre za specialiteto za vete-
rinarsko uporabo, daje odobrenje za tako oglašanje mi-
nistrstvo za socialno politiko in narodno zdravje v spo-
razumu z ministrstvom za poljedelstvo.

V besedilu oglasa ne sme biti nikakih navedb, ki
bi mogle izzvati zmotu v sestavu in učinku zdravila.

Cl. 13.

Trgovskim agentom bodisi domačih bodisi tujih
firm je že po naravi njihovega posla prepovedano uva-
žati in imeti na skladišču in razpečavati zdravilne spe-
cialitete ali v obliki specialitete pripravljena zdravila;
prepovedano pa je tudi, proizvajati in razpošiljati poseb-
ne vzorce specialitet.

Istotako je prepovedano trgovskim agentom spreje-
mati naročila na svoj račun; delati smejo to edinole na
račun firm, za katere korist posredujejo.

Vse zdravilne specialitete in v obliki specialitet
pripravljena zdravila, zatečena v skladišču pri trgovskih
agentih, se zaplenijo in prestopnik se kaznuje z denarno
globo po § 35. zakona o lekarnah o nadzorstvu nad pro-
metom z zdravili.

Cl. 14.

Kdor želi, da se mu proizvod prizna za zdravilno
specialiteto in da ga sme uvažati in prodajati v kralje-
vini, mora predhodno s prošnjo zahtevati to odobrenje,
oziroma dovoljenje od ministrstva za socialno politiko in
narodno zdravje.

K prošnji je treba priložiti:

1. natančen recept in v opisu razložen način, po
katerem je specialiteta pripravljena; ako so pa za boljše
oceno vrednosti specialitete ali za olajšnje njene ana-
lize potrebni tudi drugi podatki, mora prosilec na za-
htevanje predložiti tudi te podatke. Ti posebni podatki
se smatrajo za službeno tajnost;

2. opis vseh tistih lastnosti dotičnega preparata, ki
mu po potrdilu prošilca dajejo značaj specialitete;

3. po možnosti tudi potrdila klinik ali literaturo, s
katerimi se dokaže upravičenost preparata kot specia-
litete;

4. obvezo, po kateri ceni bo preparat kot specia-
liteto prodajal lekarnam;

5. ako gre za priznanje preparata za specialiteto
tujega izvora in za dovoljenje uvoza, kakor tudi za pro-
dajo seruma, cepiva, organoterapevtskih in takih pre-
paratov, katerim se določa učinek farmakološko in bio-
loško, v tem primeru je treba prošnji priložiti tudi pot-
rdilo pristojnega oblastva o tem, da podjetje, ki proizvaja
ta preparat, razpolaga z znanstveno izobraženim stro-
kovnim osebjem, kakor je to predpisano tudi za domača
podjetja te vrste. Ta potrdila morajo biti potrjena od
strani našega diplomatskega predstavnika v dotični dr-
žavi, kjer se preparat izdeluje;

6. štiri izvode preparata v tistem stanju in tisti
opremi, v kateri se daje v promet. Za nove specialitete,
katerih izdelovanje se šele začne, zadostuje, da se pred-
loži samo načrt za posodo in signaturo, oziroma omot;
razume se, poleg gornjih podatkov.

Na signaturi, ki mora biti v državnem jeziku, je
treba navesti naziv preparata, ime proizvajalca, oziroma
zastopnika, vsebino delujočih sestavin kvalifikativno in
kvantitativno, način uporabe kakor tudi eventualno pri-
pombo, da se sme preparat izdajati samo na recept
pooblaščenega zdravnika ali veterinarja.

7. Dokaz o vplačilu pristojbine za odobrenje preparata in sicer za inozemske 1000 Din, za domače 500 Din, katera vsota se vplačuje za račun blagajnice stalnega strokovnega sveta z preizkušanje zdravil.

Ako želi stranka dati v promet isti preparat samo v raznih jakostih, dozah ali v različni opremi, v tem primeru je od vsake vrste predložiti po tri vzorce.

Stroške za znanstveno in klinično preizkušanje preparata določi stalni strokovni svet za vsak posamezni primer, njega višina pa se ravna po obsegu dela, potrebnega za preizkušanje preparata. Vse stroške mora stranka na poziv stalnega strokovnega sveta vplačati takoj.

Pri izročitvi prošnje se označi na njej leto in dan prejema in se izda o tem stranki na zahtevanje potrdilo.

Čl. 15.

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje pošlje vsako prejeto prošnjo s prilogami in vzorci stalnemu strokovnemu svetu za preizkušanje zdravil.

Ako bi stalni strokovni svet smatral, da cena preparata, ki jo je označil proizvajalec, ne odgovarja njegovim resnični vrednosti, se zahteva o tem mnenje tudi od lekarnarske zbornice.

Ako bi se kak preparat moral znanstveno in klinično dalje časa preizkušati, mora prosilec na zahtevanje stalnega strokovnega sveta naknadno dati temu na razpolaganje potrebno količino svojega preparata.

Čl. 16.

Kadar so o vrednosti kakega preparata zbrani vsi podatki, izda ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje na osnovi predloga stalnega strokovnega sveta prosilcu odločbo. Ako se dovoljenje odreče, se mora ta odreka obrazložiti.

Odločba o preparatih za veterinarsko uporabo se izda v sporazumu z ministrstvom za poljedelstvo.

Preparat, ki se prizna za zdravilno specialiteto, se vpiše v posebne registre za domače, oziroma tuje specialitete pod tekočo številko z označbo številke in datuma odločbe o odobrenju.

Številko in datum registra mora stranka navesti na signaturi v tej obliki:

R. Št..... z dne, brez vsakega drugega dodatka.

Odločbo, s katero se predloženi preparat priznava za zdravilno specialiteto, objavi ministrstvo v izvlečku v »Službenih novinah« na stroške proizvajalca, oziroma zastopnika in jo priobči ministrstvu za finance (oddelku za carine), vsem zdravniškim in lekarnarskim zbornicam, ki morajo istotako voditi točno evidenco o dovoljenih zdravilnih specialitetah.

Čl. 17.

Proizvodnja, uvoz in prodaja zdravilne specialitete se dovoljuje šele po odobrenju od strani ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Stranka, ki je prejela odločbo in odobrenje za izdelovanje, uvoz in prodajo svoje specialitete, mora zadoštili vsem zahtevam, ki so glede omenjene specialitete razložene v odločbi ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Ako se prošnja zaradi odobrenja za proizvodnjo, uvoz in prodajo zdravilne specialitete začasno odbije

zaradi nedostatkov, ki se lahko odstranijo, ali zaradi drugih nepravilnosti, se prosilcu zagotovi pravica prvenstva za dobo 6 mesecev, ako v tem roku prosi ponovno za odobrenje za isti preparat. Ta rok 6 mesecev se računa od dne, katerega se je odločba priobčila stranki.

Ako se ugovori, razloženi v odločbi ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, ne nanašajo na sestavo in vrednost v odobrenje predloženega preparata, temveč so tehniške ali administrativne narave, ki se dajo lahko odstraniti pri ponovni prošnji, se stranka oprošča plačila nove takse.

Čl. 18.

Vse zdravilne specialitete, ki imajo v sebi sestavine močnega učinka, bodisi da so te sestavine kot take označene v službeni farmakopeji ali ne, pa so močnega učinka, se smejo izdajati občinstvu edinole v lekarnah na recept zdravnika ali veterinarja, ki ima pravico prakse v kraljevini Jugoslaviji.

Tiste specialitete pa, ki imajo v sebi sestavine, označene v farmakopeji s ++ ali ki imajo v sebi sestavine s sličnim učinkom, pa niso vpisane v farmakopejo, se smejo ponovno izdajati občinstvu samo na recept, na katerem je zdravnik ali veterinar to izrečno označil z besedami »repetatur« ali »reiteretur«. Pod to označbo mora zdravnik, oziroma veterinar postaviti datum in svoj podpis.

Samo v izjemnih primerih sme ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje dovoliti svobodno prodajo takih specialitet, ki imajo v sebi sestavine, označene v farmakopeji s + s pogojem, da se ta sestavina nahaja v specialiteti v nezatni količini, tako da, tudi če se vzame večja doza te specialitete, ne more nastati nikakava nevarnost za bolnikovo zdravje in življenje, ali ako gre za specialiteto, ki služi za zunanjo uporabo.

Čl. 19.

Naziv specialitete mora biti jasen in določen in brez česar koli, kar bi moglo izzvati pogrešno mnenje o učinku ali sestavi specialitete. Istotako ne sme imeti nikakega verskega obeležja.

Pri specialitetah za notranjo uporabo morajo biti način uporabe in vse eventualne pripombe vidno in jasno navedene, pri specialitetah za zunanjo uporabo pa mora signatura poleg gornjih podatkov imeti tudi še jasno vidno pripombo »zunaj«.

Proizvajalec, ki dobi pravico do proizvodnje in prodaje, ali zastopnik, ki dobi pravico za uvoz in prodajo kake specialitete ter jo želi zaščititi z žigom, mora to storiti pri upravi za zaščito industrijske svojine po pozitivnih zakonitih predpisih. O odobrenju zaščitnega žiga mora lastnik obvestiti ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje ter lekarnarsko zbornico.

Čl. 20.

Za vse preparate, ki so se priznali za zdravilne specialitete, preden stopi ta pravilnik v veljavo, ali katerim je potom reciprocitete v zmislu eventualnih določil mednarodnih konvencij taka pravica priznana, morajo lastniki, oziroma njihovi zastopniki v roku 3. let, računaje od dne, ko stopi ta pravilnik v veljavo, ponovno prositi za dovoljenje po določilih tega pravilnika. Ako se ne zaprosi v gornjem roku ponovno za odobrenje, se proizvodi ne smatrajo za zdravilne specialitete.

Prošnji je treba poleg ostalih podatkov, naštetih v členu 4. tega pravilnika, priložiti v originalu ali v prepisu, overjenem od oblasti, tudi odločbo, s katero se je prosilcu priznal preparat za zdravilno specialiteto.

Lastniki, oziroma zastopniki odobrenih in že priznanih zdravilnih specialitet morajo v roku 6 mesecev, računaje od dne, ko stopi ta pravilnik v veljavo, prijaviti ministrstvu svoj preparat zaradi registriranja.

K prijavi je treba priložiti od oblasti overjen prepis odločbe o odobritvi zdravilnih specialitet, natančen recept, po katerem se specialiteta pripravlja, besedilo oglasa, kako namerava preparat eventualno oglašati v dnevnih listih, obvezo, po kateri ceni bo prodajal preparat kot specialiteto domačim lekarnam, in dva izvoda preparata v tistem stanju in v tisti opremi, v katerih se daje v promet.

Ako pa teh produktov ne prijavijo v gornjem roku, se ne smatrajo za zdravilne specialitete.

Čl. 21.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje lahko vsak čas odredi, da se vse že odobrene zdravilne specialitete ponovno preizkusijo in pregledajo.

V tem primeru se vzame brezplačno potrebno število vzorcev od proizvajalca, oziroma zastopnika, kateremu se izda potrdilo o tem, da se je ta specialiteta ponovno poslala v preizkušanje in v pregled.

Ako se s tem načinom ugotoví pri taki specialiteti izvestne razlike od odobrenega načina pripravljanja, doziranja sestavin, kakor tudi eventualni nedostatek katerih izmed sestavin, nosi proizvajalec, oziroma njegov zastopnik poleg stroškov za pregled preparata tudi vse zakonite posledice.

Ako se v primeru dostave ugotovi, da kaka odobrena specialiteta ne ustreza svoji sestavi, obeleženi v prošnji, oziroma v odobrenju, ter se s preizkušanjem ustanovi, da ta dostava ni točna, nosi dostavljač vse stroške in zakonite posledice.

Da bi se v promet dana specialiteta mogla vedno primerjati z vzorcem, ki se je poslal ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje poleg prošnje za odobrenje, se hrani v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje in v lekarnarski zbornici, oziroma v strokovnih zavodih, ki so preizkušali dotično specialiteto, po eden ali po dva vzorca od vsake odobrene specialitete.

Čl. 22.

Za vsako poznejšo izpremembo, ki jo želi proizvajalec izvršiti za že odobreno zdravilno specialiteto v pripravi ali ceni itd., mora proizvajalec, oziroma zastopnik za to zaprositi za dovoljenje od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Vsaka bistvena izprememba v sestavi specialitete se smatra za novo specialiteto. Za tako izpremenjeno specialiteto je treba ponovno prositi za dovoljenje ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v zmislu tega pravilnika.

Čl. 23.

Vse tiste specialitete, ki so v prometu brez dovoljenja ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, preden stopi ta pravilnik v veljavo, se morajo v roku treh let, računaje od dne, ko stopi v veljavo ta pravilnik, vzeti iz prometa, uvoz in proizvodnje takih specialitet pa se prepoveduje že po enem letu potem, ko je stopil ta pravilnik v veljavo.

Stalni strokovni svet za preizkušanje zdravil.

Čl. 24.

Stalni strokovni svet za preizkušanje zdravil je strokovno posvetovalno telo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje in ministrstva za poljedelstvo v vseh vprašanih odobravanju in dajanju v promet zdravil in zdravilnih specialitet.

Delokrog dela tega sveta se razteza na celo kraljevino.

Člane stalnega strokovnega sveta za preizkušanje zdravil postavlja na tri leta minister za socialno politiko in narodno zdravje; od njih mora biti najmanj eden profesor farmakologije, eden profesor farmakognozije, eden kemik, šef lekarnarsko-kemijskega odseka, eden predstavnik lekarnarske zbornice, eden predstavnik jugoslovanskega zdravniškega društva in eden veterinar.

Poleg tega lahko postavi minister za socialno politiko in narodno zdravje v strokovni svet člana, po čigar nadzorstvu se bodo vršili vsi posli administrativne narave, ki je kot tak reden član stalnega strokovnega sveta.

Veterinar se poziva in se udeležuje samo tistih sej, na katerih se odloča o specialiteti za veterinarsko uporabo.

Stalni strokovni svet ima svojega predsednika in tajnika, ki se volita izmed članov.

Predsednik sklicuje redne in izredne seje in vodi razprave na njih. Tajnik vodi zapisnik in vse dopisovanje komisije.

Poslovnik stalnega strokovnega sveta potrjuje na njegov predlog minister za socialno politiko in narodno zdravje.

Čl. 25.

Naloga stalnega strokovnega sveta je, dajati mnenje o vrednosti posameznih preparatov, ki mu jih pošilja ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, oziroma ministrstvo za poljedelstvo v oceno.

Način preizkušanja zdravil.

Čl. 26.

Vsako zdravilo, poslano svetu, se pošlje v preizkušanje enemu ali več naznačenih zavodov, za katere smatra svet, da so pristojni za preizkušanje tega zdravila.

Svet daje svoje mnenje in predloge o preizkušanih zdravilih na osnovi poročil, dobljenih od zavodov in klinik.

Zdravila preizkušajo:

1. farmakognostično: univerzitetni zavodi za farmakognozijo v državi;

2. kemijsko: centralni higienski zavod v Beogradu in higienski zavod s šolo za narodno zdravje v Zagrebu;

3. biološko:
a) farmakološko: farmakološki zavodi v Beogradu in v Zagrebu in farmakološki zavod veterinarske fakultete v Zagrebu;

b) bakteriološko in serološko: centralni higienski zavod v Beogradu in higienski zavod s šolo za narodno zdravje v Zagrebu;

4. farmacevtsko: farmacevtski univerzitetni zavodi v Zagrebu in Beogradu; do njihovega osnovanja pa bodo preizkušale zdravila lekarne, za katere smatra svet, da so pripravne, da v svojih laboratorijih morejo vršiti preizkušanje te vrste;

5. kliničko: univerzitetne medicinske in veterinarske klinike v Beogradu in v Zagrebu in državne bolnice v celi kraljevini.

Način dela v svetu.

Čl. 27.

1. Svet odloča na osnovi tega pravilnika, ali se predloženo zdravilo pošlje na daljnje preizkušanje.

2. Kadar zdravilo izpolni vse predhodne pogoje, se pošlje na preizkušanje. Znanstveno preizkušena in poskušena zdravila sme svet tudi brez ponovnega preizkušanja priporočiti ministru v odobrenje.

3. Odločba se izda po prejemu mnenja od zavodov v prvi prihodnji seji sveta, ki se potem pošlje ministru za socialno politiko in narodno zdravje v odobrenje.

4. O taksah za preizkušanje zdravil, določenih v čl. 14. tega pravilnika, kakor tudi o načinu pobiranja in o uporabi teh taks izda minister za socialno politiko in narodno zdravje poseben pravilnik.

Kazni.

Čl. 28.

Vsak prekršek določil tega pravilnika se kaznuje s kaznijo, določeno v § 35. zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili z dne 7. aprila 1930.

Kazni izrekajo občna upravna oblastva prve stopnje.

Denarne kazni se izročajo državnim hipotekarnim bankam in sanitetni fond.

Sklepne naredbe.

Čl. 29.

Z dnem, ko stopi ta pravilnik v veljavo, nehajo veljati vsi dosedanji veljajoči pravilniki.

Čl. 30.

Ta pravilnik se ne nanaša na določila, dana z zakonom o kontroli zdravil biološkega izvora, in določila, dana z zakonom o zatiranju nalezljivih bolezni.

Čl. 31.

Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v »Službenih novinah«, obvezno moč pa dobi po treh mesecih, računaje od dne objave v »Službenih novinah«.

V Beogradu, dne 5. junija 1930. S. št. 12.620.

Minister za socialno politiko
in narodno zdravje:

Nikola Preka s. r.

Na osnovi čl. 54. zakona o uradnikih in ostalih državnih civilnih uslužbencih, § 34. zakona o banski upravi in člena 3. zakona o uredbi vrhovne državne uprave predpisujem sledeča

Pravila

za polaganje državnega strokovnega izpita uradnikov resora ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.*

Člen 1.

Državni strokovni izpit morajo polagati po določbah teh pravil vsi uradniki-pripravniki brez ozira na okolnost, ali ima kdo izmed njih večjo naobrazbo od one, ki se zahteva za stroko in kategorijo, ki ji pripada.

Člen 2.

Naloga tega izpita je, da uradnik pokaže, je li si za svojo službo pridobil potrebno znanje za praktično delo v socialni in zdravstveni stroki, odnosno če se je za njo zadostno pripravil.

Člen 3.

Pravico do polaganja tega izpita dosežejo uradniki po dovrstitvi dveletne pripravniške službe. Uradnik-pripravnik, ki preide iz kakšnega drugega resora v resor tega ministrstva, se sme prijaviti za polaganje tega izpita šele tedaj, ko prebije v novi stroki najmanj šest mesecev.

Uradnik, ki tekom svoje triletne pripravniške službe ne položi tega izpita ali se k njemu ne prijavi, izgubi službo.

Člen 4.

Izpitne komisije za ta izpit se ustanovijo:

a) v Beogradu pri ministru za socialno politiko in narodno zdravje za vse uradnike iz njegovega resora v službi na ozemlju uprave mesta Beograda in za strokovne uradnike v službi na ozemlju Drinske, Zetske, Donavske, Moravske in Vardarske banovine,

b) v Zagrebu pri kraljevski banski upravi za konceptne, strokovne in manipulativne uradnike v službi na ozemlju Savske banovine in za strokovne uradnike v službi na ozemlju Dravske, Savske, Vrbaske in Primorske banovine,

c) pri ostalih kraljevskih banskih upravah za konceptne in manipulativne uradnike.

Člen 5.

Komisije se ustanovijo posebej:

1. za konceptne in manipulativne uradnike, izvzemši one pod točko 4. tega člena,

2. za zdravnike,

3. za lekarnarje, kemike in fitopatologe,

4. za zdravniške in lekarniške pomočnike, upravitelje sanitetnih skladišč in materialov, dentiste, bolniške strežnice, usmiljenke, babice, laborante, bolniške strežnike in ostale sanitetno-tehnične uradnike.

Izpitne komisije se sestajajo tekom celega leta po potrebi, in sicer:

a) za uradnike pod 1. v sanitetnem zavodu, odnosno pri kraljevski banski upravi,

b) za uradnike pod 2. in 3. v centralnem higienskem zavodu v Beogradu, odnosno v šoli za narodno zdravje v Zagrebu,

c) za uradnike pod 4. v sanitetnem zavodu (higienski zavod, bolnica itd.), ki ga odredi minister, odnosno ban.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 22. septembra 1930., št. 216/LXXVI/466.

Uradniki in inženjerji polagajo izpit pred komisijo ministra za gradbe in po njegovem sporedu, uradniki veterinarji in agronomi pa pred komisijo ministrstva za poljedelstvo in po njegovem sporedu.

Člen 6.

Izpitne komisije za konceptne in manipulativne uradnike in kemike, lekarnarje in fitopatologe tvorijo predsednik, dva člana in poslovodja, za zdravnike pa predsednik, štirje člani in poslovodja.

Predsednika, člane, dva člana namestnika in poslovodjo določa: za komisijo v Beogradu in za komisijo za strokovne uradnike v Zagrebu minister za socialno politiko in narodno zdravje, za komisije za konceptne in manipulativne uradnike pri kraljevskih banskih upravah pa ban z odlokom za dve leti, ki se krijeta s koledarskimi.

V primeru potrebe se smejo komisije tekom leta izpopolnjevati z novimi člani mesto starih, ki so iz katerihkoli razlogov odpadli. Isto velja tudi za poslovodje.

Pozneje imenovani člani komisije zavzemajo to mesto, dokler traja reden mandat cele komisije.

Člen 7.

Člani komisije se morajo pred pričetkom izpita sporazumeti o tem, kaj bo kdo od njih izpraševal kandidata na izpitu, med izpitom pa morajo obračati posebno pažnjo na to, da li zna kandidat svojo teoretsko nabrazbo uporabljati v praktičnem delu.

Poslovodja komisije vodi zapisnik o delu komisije in izvršuje vse ostale administrativne posle.

Člen 8.

Izpit je javen, traja po preudarku komisije in obstoji iz:

I. Za konceptne uradnike:

1. Pismeni izpit:

- a) poznavanje aktualnih vprašanj socialne in zdravstvene stroke;
- b) splošna uprava z uporabo pozitivnih zakonskih predpisov.

2. Ustni izpit:

- a) narodno gospodarstvo, gospodarska politika, sociologija in upravno pravo;
- b) natančno poznavanje celokupne socialne in zdravstvene zakonodaje, zakon o kraljevski oblasti, zakon o uredbi vrhovne državne uprave, zakon o imenu in razdelitvi kraljevine na upravna področja, zakon o banski upravi, zakon o notranji upravi, zakon o glavni kontroli, zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih, zakon o državnem računovodstvu, zakon o taksah, zakon o uradnikih, zakon o ustrojstvu socialne zdravstvene uprave, zakon o upravnem postopku in upravni kazenski zakonik.

II. Za strokovne uradnike:

A. Zdravniki:

1. nujtjena, epidemilogija, sodna in socialna medicina;

2. natančno poznavanje celokupne zdravstvene in splošno poznavanje celokupne socialne zakonodaje in organizacije državne uprave, zakon o kraljevski oblasti, zakon o uredbi vrhovne državne uprave, zakon o imenu in razdelitvi kraljevine na upravna področja, zakon o banski upravi, zakon o notranji upravi, zakon o urad-

nikih, zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih, zakon o glavni kontroli, zakon o državnem računovodstvu in zakon o ustrojstvu socialne in zdravstvene uprave.

B. Kemiki:

1. Osnove analitične kemije, poznavanje elementarnih predpisov za toksikološka, farmacevtska in tehnična preizkuševanja, poznavanje predpisov za preizkuševanje življenskih potrebščin in predpisov za preizkuševanje zdravil biološkega izvora, praktično izvedbo ene analize titiranja in ene razlaganja;

2. natančno poznavanje zakonov o življenskih potrebščinah in zakonov o zdravilih biološkega izvora, splošno poznavanje celokupne socialne in zdravstvene zakonodaje in vse zakone, našete pod II. A) 2.

C. Lekarnarji:

1. farmacevtska tehnologija, poznavanje vseh odredb veljavne farmakopije in lekarniških taks; praktično kemično preizkušanje kakšnega zdravila in materiala za obvezovanje po predpisih farmakopije, določanje prednosti droge po farmakopiji in učnih knjigah;

2. natančno poznavanje zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili ter vseh pravilnikov in uredb, ki so v zvezi s tem zakonom, poznavanje vseh predpisov, ki veljajo za državne lekarnarje, kolikor se nanašajo na posel, ki ga oni vršijo, splošno poznavanje celokupne socialne in zdravstvene zakonodaje in vseh zakonov pod II. A) 2.

Č. Fitopatologi:

1. botanika z natančnim poznavanjem rastlinskih škodljivcev, metode in sredstva za poznavanje in pobiranje rastlinskih boleznih sploh, zlasti pa žita in trte;

2. splošno poznavanje celokupne socialne in zdravstvene zakonodaje in vse zakone pod II. A) 2.

III. Za manipulativne uradnike, izvzemši one pod točko 4., čl. 5.

A. II. kategorije:

1. Pismeni izpit: izdelava dveh nalog z uporabo dotičnih zakonskih predpisov, in to iz one vrste predmetov, s katerimi se kandidat ukvarja.

2. Ustni izpit: o splošnem poznavanju celokupne socialne in zdravstvene zakonodaje in vseh zakonov, naštetih pod I. 2. b.

B. III. kategorije:

1. Praktičen izpit iz poslov, s katerimi se uradnik ukvarja, s potrebnimi teoretskimi pojasnili.

2. Ustni izpit:

- a) splošno poznavanje organizacije socialne in zdravstvene uprave, socialne in zdravstvene zakonodaje in uprave, kolikor je v zvezi s poslom, ki ga kandidat opravlja, natančno poznavanje odlokov, naredb in pravilnikov za ono vrsto poslov, ki jih kandidat opravlja;
- b) splošno znanje o organizaciji državne uprave, zakon o uredbi vrhovne državne uprave, zakon o imenu in razdelitvi kraljevine na upravna področja, zakon o banski upravi, zakon o taksah, zakon o uradnikih in zakon o ustrojstvu socialne in zdravstvene uprave.

IV. Za manipulativne sanitetno-tehniške uradnike pod točko 4. člena 5.

1. Praktičen izpit iz rednega praktičnega dela s potrebnimi teoretskimi pojasnili.

2. Ustni izpit o natančnem poznavanju zakonodaje lastne specialne stroke in gradivo, predvideno pod III. B/2.

Člen 9.

Prijave za polaganje izpita, kolkovane po tar. št. 9. zakona o taksah, se predlagajo s potrdilom, kdaj je kandidat prvič stopil v službo, pristojnemu starešini, ki jih pošlje s poročilom o dotedanem uspehu kandidata v službi po redni poti ministrstvu, odnosno kraljevski banški upravi.

Da se ugotovi, da-li ima kandidat pravico do polaganja izpita, izda ministrstvo, odnosno kraljevska banška uprava o tem potrební odlok in obvesti o njem pristojno komisijo, katere predsednik določi dan polaganja in obvesti o tem pravočasno kandidata in člane komisije.

Člen 10.

Ob polaganju izpita vodi poslovodja zapisnik o delu komisije, in sicer za vsakega kandidata posebej. Poleg ostalega se vpiše v zapisnik tudi ocena komisije o uspehu kandidata na izpitu. Zapisnik o delu komisije podpišejo: predsednik, člani in poslovodja.

Pri ocenjanju uspeha se najprej z glasovanjem ugotovi, da-li je kandidat položil izpit ali ne. Če se mu prizna, da je položil izpit vsaj z večino glasov, tedaj se glasi ocena uspeha: »položil«, toda more se glasiti: »položil z odliko«, če glasujejo za to oceno vsi člani komisije.

Po končanem izpitu obvesti predsednik komisije s posebnim aktom, ki ga vpiše v poslovodni protokol komisije, splošni oddelek ministrstva, odnosno pristojno kraljevsko banško upravo o uspehu, ki ga je pokazal kandidat na izpitu.

O izidu izpita obvesti predsednik komisije takoj kandidata in mu izda o tem izpričevalo, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije. Za to izpričevalo plača kandidat takso po tar. št. 9. c) zakona o taksah.

Člen 11.

Kandidat, ki izpita ne položi ali ne pride k izpitu iz kateregakoli razloga, ima pravico, da se vnovič javi k izpitu, in to v prvem primeru po preteku najmanj 6 mesecev od dneva polaganja izpita, v drugem primeru pa po poteku najmanj 3 mesecev od dneva, določenega za izpit.

Izjemoma sme minister za socialno politiko in narodno zdravje, odnosno ban, iz opravičljivih razlogov dovoliti zgoraj navedenim kandidatom polaganje ponovnega izpita tudi pred potekom navedenih rokov 6, odnosno 3 mesecev.

Člen 12.

Državni strokovni izpit se sme polagati največ trikrat in odložiti največ dvakrat. Kandidat, ki tudi pri tretjem izpitu pokaže slab uspeh, odnosno ki ga tretjič iz katerihkoli razlogov odloži, izvzemši dokazano težko bolezen, ki se mora ugotoviti z zdravniškim komisijskim izpričevalom treh državnih ali samoupravnih zdravnikov, nosi posledice iz čl. 3. teh pravil.

Člen 13.

Predsedniku, članom komisije in poslovodji gre nagrada po pravilniku ministrstva za finance D. R. št. 72.100, z dne 4. junija 1927. Ta znesek položi kandidat pri poslovodji izpitne komisije na dan izpita.

Člen 14.

Banovinski uradniki smejo, kolikor je zanje s posebnimi predpisi določeno, polagati izpit pred komisijami, označenimi v teh pravilih.

Člen 15.

Ta pravila dobijo moč z dnem, ko se objavijo v »Službenih novinah«. Tedaj prestanejo veljati vsa dosejana pravila, izdana od ministrstva za socialno politiko in ministrstva za narodno zdravje in tedaj ugasne mandat vseh komisij, sestavljenih po teh pravilih.

V Beogradu, 7. septembra 1930.; S. št. 15.684.

Minister za socialno politiko
in narodno zdravje:
Nikola Preka s. r.

Banove uredbe.

190.

Na podlagi §§ 8. in 13. uredbe o organizaciji in področju higienskih zavodov, zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj z dne 1. aprila 1930. S. Br. 8179 zak. br. 180 (Službeni list letnik I., kos 6.), odobrujem nastopni

Pravilnik zdravstvenega doma v Rogatcu.

Člen 1.

Zdravstveni dom (postaja) v Rogatcu, srez Šmarje pri Jelšah, je ustanova, ki služi izboljševanju splošnega zdravstvenega stanja prebivalcev v rogaškem okolišu.

Člen 2.

V zdravstvenem domu delujejo:

- splošna zdravstvena posvetovalnica;
- ambulatorij za občo zdravniško pomoč;
- dečji dispanzer;
- dispanzer za jetične;
- šolsko-zdravniška posvetovalnica in poliklinika;
- ljudska zdravstvena šola;
- ljudsko kopališče.

Člen 3.

Zdravstveni dom ima te-le naloge:

- ugotavlja in proučuje zdravstvene razmere prebivalstva in ljudskih naselbin v okrožju;
- odpravlja vzroke slabega zdravstvenega stanja z nasveti in dejanji in daje brezplačno zdravniško pomoč siromašnemu prebivalstvu;
- si prizadeva, s socialno-higiensko zaščito dece zmanjšati umrljivost dece v okrožju;
- skrbi posebej za zdravljenje jetičnih in za zaščito zdravih zoper to socialno kugo;
- izvršuje vse ukrepe, ki so potrebni, da se odpravijo v okrožju stalno nastopajoče nalezljive bolezni in da se te bolezni tam ne razširijo;
- skrbi za zdravje in pravilni telesni razvoj šolarjev in daje šolskim oblastvom v okrožju potrebna pojasnila in navodila v zdravstvenih vprašanjih;
- dviga zdravstveno kulturo s higiensko propagando in didaktiko;

g) preprečuje, omiluje in odpravlja škode po alkoholizmu.

Člen 4.

Splošna zdravstvena posvetovalnica posluje enkrat na teden v tem-le področju:

a) daje brezplačno nasvete v vseh vprašanih, ki se tičejo nasebinske in stanovanjske higijene, n. pr. glede novih gradenj, pregradenj, in dogradenj stanovanjskih in gospodarskih poslopij, odstranjevanja odpadkov, preskrbe s pitno vodo in podobnega;

b) daje navodila za pravilno prehrano in sploh zdravo življenje;

c) vodi zdravstveni kataster vseh stanovanjkih hiš in prebivalcev v okrožju;

č) daje nasvete in pomoč v vseh ostalih vprašanih, ki se tičejo javnega zdravstva.

Člen 5.

V ambulatoriju za občo zdravniško pomoč prejemajo neimoviti prebivalci vso potrebno zdravniško pomoč, ako nimajo pravice do kake pomoči po drugih veljavnih zakonskih določilih. Daje tudi prvo pomoč ob nezgodah.

Ambulatorij posluje najmanj trikrat tedensko po eno uro.

Člen 6.

Dečji dispanzer posluje po pravilniku o poslovanju dispanzerjev za matere, dojenčke in male otroke, ki ga je predpisalo ministrstvo za narodno zdravje dne 12. novembra 1925., H. Br. 48.096 (Uradni list z dne 14. decembra 1925., št. 387/111).

Izvrševaje točko 3. člena 3. in točko 1. člena 4., vodi dečji dispanzer v Rogatcu:

a) polikliniko za dojenčke in malo deca, kjer se vrši ambulatorno zdravljenje bolnih otrok, za katere ni nihče obvezan ali za katere obvezanec ne more trpeti stroškov za potrebno ambulantno preiskavo in zdravljenje;

b) posvetovalnico za matere, kjer se sprejemajo ambulatorno le zdravi dojenčki in mala deca z materami brez razlike materialnega in socialnega stanja, zaradi nadzorstva, nege, prehrane, razvojnega in splošno-zdravstvenega stanja dece, kakor tudi zaradi socialnih in higienskih nasvetov za vzgojo dece. V posvetovalnici za matere se ne sprejemajo bolni otroci in v njej se ne vrši zdravljenje. Posvetovalnica za matere posluje časovno strogo ločeno od poliklinike.

Poliklinika posluje ob delavnikih vsaj dvakrat na teden ob dopoldanskih urah, posvetovalnica za matere posluje časovno strogo ločeno od poliklinike.

Poliklinika posluje ob delavnikih vsaj dvakrat na teden ob dopoldanskih urah, posvetovalnica za matere pa do dvakrat na teden ob popoldanskih urah.

Socialne in pediatrične konzultacije za noseče žene po točki 1. člena 4. se vrše obenem v posvetovalnici za matere; ginekoloških konzultacij dečji dispanzer ne vrši.

Člen 7.

Dispanzer za jetične vrši svojo nalogo po pravilniku o poslovanju antituberkuloznih dispanzerjev, ki ga je predpisalo ministrstvo za narodno zdravje dne 2. novembra 1922., H. br. 38.751 (Uradni list z dne 9. januarja 1923., št. 18/3), in tako, da preprečuje razširjanje tuberkuloze ter zdravi tuberkulozne bolnike, in sicer:

a) izsleduje bolnike, jih osamljuje v posameznih zavodih ali v rodbini sami, zlasti glede na skupno posteljo, ter jih vzgaja v higienem oziru;

b) svetuje bolnikom ter jih ambulantno zdravi, pregleduje člane njih rodbin glede zdravja, obvešča bolnike in njih domače o pomenu te bolezni, nje prenašanje in nevarnosti;

c) preskrbuje bolnike in rodbine z vsemi potrebnimi pomočki za vzdrževanje čistote njih telesa, stanovanja in obleke;

č) posreduje pri socialnih in dobrodelnih napravah, odnosno socialni pomoči, za izboljšavo prehrane in stanovanja — materialna pomoč se ne sme dajati v denarju;

d) obrača posebno pozornost na zaščito in varstvo dojenčkov in male dece v tuberkuloznih rodbinah;

e) jemlje one, ki so ozdraveli in okrevali, iznova v svoje okrilje ter skrbi, da dobe posel in da eventualno izpremene dosedanji poklic;

f) skrbi po izvršeni osamitvi, presilitvi ali nastopivši smrti, da se pravilno razkuži stanovanje in vse ono, kar je rabil bolnik.

Člen 8.

Šolsko-zdravniška posvetovalnica in poliklinika posluje tako-le:

a) kot šolska-zdravniška posvetovalnica skrbi za zdravje in pravilni telesni razvoj učencev v okrožju ter daje šolskim oblastvom potrebna pojasnila in navodila v zdravstvenih vprašanih. V ta namen nadzira zdravstvene razmere šolskih poslopij, nadzira zdravje in telesni razvoj učencev, daje iniciativo za pospeševanje telesne vzgoje, zatira nalezljive bolezni v šoli, svetuje ob izberu poklica in poučuje učence, starše in učitelje v vprašanih higijene. To svoje delo vrši po členih 5. do 12. začasnega pravilnika za izvrševanje šolsko-zdravniške službe v Sloveniji, ki ga je podpisal inšpektor ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani dne 6. avgusta 1924., št. 6413 (Uradni list z dne 19. avgusta 1924., št. 239/77);

b) kot šolska poliklinika ima nalogo, ugotavljati mentalne in telesne defekte, ki preprečujejo otroški razvoj in napredek. Zato daje brezplačno zdravniško pomoč vsem šolskim otrokom neimovitih staršev, ki imajo nastopne defekte: slabe zobe, slab vid in očesne bolezni, slab sluh in ušesne bolezni, bolezni grla, nosu, ust, kožne bolezni, nečistoto, ušivost, tuberkulozo, malarijo in mentalne defekte.

Člen 9.

Ljudska zdravstvena šolaja najvažnejša naloga zdravstvenega doma. Z njo se širi in propagira med ljudstvom zdravstvena kultura z vsemi propagandnimi sredstvi in metodami. Zato se v okrilju zdravstvenega doma:

a) vrši zdravstveni pouk od osebe do osebe in od hiše do hiše;

b) prireajo se zdravstvena predavanja;

c) zdravstveno-poučni tečajji;

č) higienske razstave;

d) razširjajo se poučni časopisi, knjige, letaki itd.;

e) podpirajo se zasebna društva za ljudsko zdravje;

f) daje se prebivalstvu vsa ostala pomoč, potrebna za razširjanje zdravstvene izobrazbe.

Člen 10.

Javnoljudsko kopališče ima prhe, kadi in letni bazen z vodnimi in solčnimi kopelmi. Skupne ko-

pelj šolskih otrok pod vodstvom učitelja so brezplačne, sicer se pa plačuje posebej določena pristojbina, ki se uporabi za vzdrževanje kopališča.

Člen 11.

Podrobno poslovanje oddelkov se uredi s poslovnikom, ki ga izda higienski zavod.

Člen 12.

Zdravstveni dom v Rogatcu upravlja Higienski zavod kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, ki je tudi hišni gospodar. Higienski zavod prejema in upravlja kredite za osebne in materialne izdatke zdravstvenega doma ter sestavlja proračun v okrilju lastnega proračuna.

Člen 13.

V zdravstvenem domu je nameščen en zdravnik, ki je tudi vodja zdravstvenega doma, in potrebno število zaščitnih sester. Zdravnik je odgovoren za red, disciplino in pravilno delovanje zdravstvenega doma; sestavlja mesečna in letna poročila o delovanju zdravstvenega doma ter jih pošilja Centralnemu higienskemu zavodu v Beogradu naravnost in Higienskemu zavodu v Ljubljani. Prepis poročila dečjega dispanzerja pošilja tudi Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece.

Člen 14.

Zdravnik, ki vodi posle v zdravstvenem domu, ima sledeče dolžnosti:

- a) vodi vse strokovno in pomožno osebje;
- b) je odgovoren za notranje poslovanje zdravstvenega doma;
- c) vodi posle zdravstvenega doma ter nadzira poslovanje podrejenega osebja, zlasti zunaj zdravstvenega doma na terenu;
- č) vrši posle v posameznih oddelkih po tem pravilniku;
- d) ukrepa vse, kar je potrebno za zdravniško, zdravstveno in socialno pomoč oskrbovancev zdravstvenega doma;
- e) vodi vse evidence in katastre; sestavlja in podpisuje vse dopise;
- f) dopisuje s šefom higienskega zavoda, odnosno zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. Ako so dopisi namenjeni nadrejenim ustanovam in oblastvom, jih pošilja Higienskemu zavodu.

Člen 15.

Zaščitne sestre v zdravstvenem domu imajo sledeče dolžnosti:

- a) pomagajo zdravnikom v zdravstvenem domu;
- b) posečajo po zdravnikovih navodilih čim pogosteje bolnike v njih hišah in rodbinah, da ugotavljajo zdravstvene in socialne razmere;
- c) nadzirajo izvrševanje zdravniških predpisov, da-joč potrebna navodila o zdravljenju, primerni uporabi prejete pomoči in o občem higienskem življenju, opozarjajo zlasti na to, kako škodljivo vpliva alkohol na potek bolezni;

č) vodijo beležnik o svojih opazkah ter predlagajo ukrepe za odpravljanje najnujnejših nedostatkov v vsakem posameznem primeru;

d) vrše higienski pouk od osebe do osebe in od hiše do hiše;

e) prihajajo v hiše kot prijateljice ter gledajo na to, da si čimprej pridobe zaupanje;

f) zbirajo podatke za evidenco in kataster v posameznih oddelkih;

g) upravljujejo javno kopališče;

h) vrše vse druge posle po navodilih svojih predstojnikov in skladno s tem pravilnikom, poslovnikom in hišnim redom;

i) življenje sester je tudi zunaj službe tako, da je prebivalstvu za vzor in izpodbudo.

Člen 16.

Hišna oskrba zdravstvenega doma se uredi s hišnim redom, ki ga izda Higienski zavod v Ljubljani.

Člen 17.

Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v »Službenem listu«.

VI. No. 16.820.

Pravilnik zdravstvenega doma v Rogatcu odobrujem. Ljubljana, dne 1. septembra 1930.

Ban: Dušan Sernee l. r.

Razne objave iz „Službenih novin“.

Številka 222 z dne 29. septembra 1930.

Ukaz Njegovega Veličanstva kralja z dne 16. septembra 1930.: Postavljena sta: za upravnika vojne akademije divizijski general Tripković P. Sava, dosedaj poveljnik dravske divizijske oblasti; za vršilca dolžnosti poveljnika dravske divizijske oblasti generalštabni brigadni general Veselinović D. Ivan, dosedaj vršilec dolžnosti načelnika inženjersko-tehničnega oddelka v ministrstvu za vojsko in mornarico.

Ukaz Njegovega Veličanstva kralja z dne 16. septembra 1930.: Napredovali so: za višje kat. geometre v 1. skupini II. kategorije: kat. geometri 2. skupine iste kategorije Kavšek K. pri katastrski upravi v Murski Soboti; Verbič Ivan, pri kat. upravi v Novem mestu; Župančič Franc pri kat. upravi v Kranju; za višjega katastrskega agronoma v 1. skupini II. kategorije: katastrski agronom v 2. skupini iste kategorije Pavlečič Stjepan pri kat. upravi v Ljubljani; za katastrske geometre v 2. skupini II. kategorije: katastrski geometri 3. skupine iste kategorije Jeras Vasilij pri katastrski upravi v Celju; Juran Leopold pri katastrski upravi v Mariboru; Osole Franc pri katastrski upravi v Ptuj.